

Lieta C-814/19

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2019. gada 6. novembris

Iesniedzējtiesa:

High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, Birmingham District Registry (Augstā tiesa (Anglija un Velsa), Karaļnama kompetences lietu departaments, Birmingemas tiesas nodaļa (Apvienotā Karaliste))

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2019. gada 31. oktobris

Prasītāji

AC

TM

GM

MM

Atbildētājas:

ABC SL

XYZ PLC

AUGSTAJĀ TIESĀ

[..]

KARAĻNAMA KOMPETENCES LIETU DEPARTAMENTS

BIRMINGEMAS TIESAS NODAĻA

STARP

AC

PIRMĀ PRASĪTĀJA

UN

TM OTRAIS PRASĪTĀJS

UN

GM TREŠAIS PRASĪTĀJS

(kura vārdā rīkojas viņa māte un pārstāve AC)

UN

MM CETURTĀ PRASĪTĀJA

(kuras vārdā rīkojas viņas māte un pārstāve AC)

UN

ABC SL PIRMĀ ATBILDĒTĀJA

UN

XYZ PLC OTRĀ ATBILDĒTĀJA

[..] **[oriģ. 1. lpp.]** [..] **SANĒMOT IESNIEGUMU** no pirmās atbildētājas par vēršanos Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par jautājumiem, kas ietverti šim rīkojumam pievienotajā pielikumā,

[..] **UN KONSTATĒJOT**, ka, lai tiesa varētu pieņemt spriedumu šajā lietā, ir nepieciešams atrisināt jautājumus par Eiropas Savienības (ES) tiesību interpretāciju, un ka ir nepieciešams lūgt Tiesu sniegt prejudiciālu nolēmumu par šiem jautājumiem,

TIEK NOLEMTS:

1. Lūgt Tiesu sniegt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 267. pantu par jautājumiem, kas izklāstīti pievienotajā aprakstā, par Briseles Regulas (EK) Nr. 1215/2012 (pārstrādāta versija) 13. panta 2. un 3. punkta interpretāciju.
2. Nekavējoties paziņot par šo rīkojumu Tiesai.

[..] **[oriģ. 2. lpp.]**

APRAKSTS

A: Iesniedzējtiesa

1. Saskaņā ar LESD 267. pantu šo lūgumu ir iesniedzis *Queen's Bench Division (Birmingham District Registry) of the High Court of Justice of England and Wales* (Anglijas un Velsas Augstās tiesas Karaļnama kompetences lietu departaments (Birmingemas tiesas nodaļa)). [..]

B: Lietas dalībnieki

2. [..] [*omissis*: informācija par likumīgajiem pārstāvjiem]
3. Pirmā atbildētāja vada klīniku, kas veic mākslīgās apaugļošanas procedūras Madridē, un tās juridiskā adrese ir Spānijā [..]. [*omissis*: informācija par likumīgajiem pārstāvjiem]
4. Otrā atbildētāja ir pirmās atbildētājas civiltiesiskās atbildības apdrošinātāja attiecīgajā laikposmā, un tās juridiskā adrese ir Spānijā. Tā nav pievienojusies ne pirmās atbildētājas izvirzītajā iebildē par jurisdikciju, ne šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu.

C: Tiesvedības priekšmets un faktiskie apstākļi

5. 2010. gada beigās pirmā prasītāja un otrais prasītājs, kuru domicils atradās un atrodas Anglijā, noslēdza līgumu ar pirmo atbildētāju par mākslīgās apaugļošanas procedūras veikšanu tās klīnikā Madridē, izmantojot donores olšūnas. Procedūra tika veikta Madridē 2010. gada beigās un 2011. gadā, un 2011. gada vasarā pirmajai prasītājai iestājās grūtniecība, izmantojot pirmās atbildētājas laboratorijā Spānijā radītos embrijus no otrā prasītāja spermas un donores olšūnas, ko pirmā atbildētāja bija ieguvusi no Spānijas donores. Šīs procedūras rezultātā 2012. gada 27. martā Apvienotajā Karalistē piedzima trešais prasītājs un ceturtā prasītāja. Vēlāk abiem tika diagnosticēta cistiskā fibroze. Otrais prasītājs un donore kopīgi ir attiecīgās mutācijas cēlonis. [**oriģ. 3. lpp.**]
6. Pirmā atbildētāja vadīja Madrīdes klīniku, kura pēc pirmās prasītājas un otrā prasītāja lūguma tiem nodrošināja mākslīgās apaugļošanas procedūru, kā rezultātā piedzima trešais prasītājs un ceturtā prasītāja.
7. Prasītāji vēlas celt prasības pret pirmo atbildētāju par kaitējumu un zaudējumiem, kas visiem četriem prasītājiem ir radušies tādēļ, ka trešais prasītājs un ceturtā prasītāja ir piedzimuši ar cistisko fibrozi. Prasītāji apgalvo, ka saskaņā ar Spānijas tiesībām attiecībā uz visiem prasītājiem pirmajai atbildētājai bija ārpuslīgumisks pienākums sniegt medicīniskos pakalpojumus un veikt procedūru ar tādu rūpību un prasmēm, kuru standartu attiecīgā kvalificētu speciālistu institūcija ir atzinusi par pienācīgu, un šis pienākums esot pārkāpts. Pirmā prasītāja un otrais prasītājs turklāt norāda, ka attiecībā uz viņiem pastāvēja arī līdzīgas līgumsaistības, kas esot pārkāptas. Atbildētājas atbildību noliedz.

8. Tiesvedība tika uzsākta [...] 2018. gada 17. oktobrī un pēc tam par to tika paziņots atbildētājām, kuras ir pārstāvētas atsevišķi. Jurisdikciju attiecībā uz otro atbildētāju prasītāji ir izraudzījušies saskaņā ar Briseles I regulas pārstrādātas versijas (Nr. 1215/2012) (turpmāk tekstā – “Brisele *I bis* regula”) 11. panta 1. punkta b) apakšpunktu un 13. panta 2. punktu. Otrā atbildētāja jurisdikciju nav apstrīdējusi.
9. Ar 2019. gada 4. februāra iesniegumu pirmā atbildētāja apstrīdēja Anglijas un Velsas tiesu jurisdikciju izskatīt pret viņu celtās prasības.
10. Līdz tiesas sēdes datumam prasītāji apgalvoja, ka attiecībā uz pirmo atbildētāju jurisdikcija ir saskaņā ar Briseles *I bis* regulas 13. panta 3. punktu. Prasītāji papildus noteica jurisdikciju saskaņā ar 17. un 18. pantu.
11. Pirmā atbildētāja nepiekrīta, ka prasītāju prasības ietilpst 13. panta 3. punkta piemērošanas jomā; turklāt tā apstrīdēja gan to, ka trešais prasītājs un ceturtais prasītāja ir “cietušās puses” 13. panta 3. punkta izpratnē, gan arī, ka tā būtu vērsusi darbības uz Angliju un Velsu 17. un 18. panta izpratnē; un to, ka trešais prasītājs un ceturtais prasītāja ir uzskatāmi par patērētājiem. [orig. 4. lpp.]
12. Tās iebildumi tika uzklauti [...] *High Court* 2019. gada 23. jūnijā. Ar 2019. gada 24. septembrī pasludināto spriedumu [ši] tiesa nosprieda, ka trešais prasītājs un ceturtais prasītāja nevar tikt uzskatīti par patērētājiem, tomēr, tā kā darbības ir tikušas vērstas uz Angliju un Velsu, pirmajai prasītājai un otrajam prasītājam ir tiesības atsaukties uz 17. un 18. pantā paredzētajiem noteikumiem. Pirmā atbildētāja vēlas pārsūdzēt konstatējumu par darbības vērsanu, bet šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu nekādā gadījumā neskar jautājumus, kas rodas saskaņā ar Briseles *I bis* regulas 4. iedaļu. Tiesa ir apkopojusi lietas dalībnieku argumentus par 13. panta 3. punktu un ir secinājusi, ka ir nepieciešams uzdot jautājumus Tiesai, lai pieņemtu galīgu spriedumu attiecībā uz pirmās atbildētājas iebildumu par Anglijas tiesas jurisdikciju.

D: Atbilstošās valsts tiesību normas

13. 2015. gadā lietā *Hoteles Pinero Canarias SL/Keefe* [...] *Court of Appeal of England and Wales* (Anglijas un Velsas Apelācijas tiesa) izskatīja Regulas “Brisele I” (Nr. 44/2001) (turpmāk tekstā – “Briseles I regula”) 11. panta 3. punkta (šobrīd – Briseles *I bis* regulas 13. panta 3. punkts) piemērošanas jomu un nosprieda, ka tās jurisdikcijā [kā puse tiesvedībā] bija viesnīca ar domicilu Spānijā, [šo pusi] piesaistot prasībai, kas bija [tieši] celta pret viesnīcas atbildības apdrošinātāju.
14. Viesnīca šo lēmumu pārsūdzēja *Supreme Court [of the United Kingdom]* (Apvienotās Karalistes Augstākajā tiesā), kura 2017. gada augustā uzdeva Tiesai šādus jautājumus (skat. lietu C-491/17 [OV 2017 C 347, 18. lpp.]).

- a. Vai Briseles I regulas 11. panta 3. punktā [šobrīd – Briseles I bis regulas 13. panta 3. punkts] ir jāsaprot tādējādi, ka cietušās personas celtai prasībai pret apdrošinājuma ņēmēju/apdrošināto [personu] ir jāattiecas uz lietu, kas saistīta ar apdrošināšanu, tādā nozīmē, ka šai prasībai ir jāskar jautājums par attiecīgās polises spēkā esamību vai sekām?
 - b. Vai 11. panta 3. punkts paredz, ka pastāv pretrunīgu nolēmumu risks, izņemot, ja tiek atļauta [lietu] apvienošana?
 - c. Vai tiesai ir rīcības brīvība atļaut vai neatļaut piesaistīšanu prasībai, kas ietverta 11. panta 3. punkta tvērumā? **[oriģ. 5. lpp.]**
15. [...] Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu tika atsaukts [ar 2018. gada 16. maija *Supreme Court* rīkojumu, un lieta C-491/17 tika izslēgta no Tiesas reģistra].
16. [...]
17. Lietas dalībnieki piekrīt, ka uz prasībām attiecas Spānijas tiesības saskaņā ar Romas I un Romas II regulu [Regula Nr. 864/2007 un Regula Nr. 593/2008] noteikumiem. *High Court* nav uzklusījusi pierādījumus par attiecīgajām Spānijas tiesību normām vai par pieeju, kas tiek izmantota Spānijas tiesībās attiecībā uz kādu no prasības jautājumiem. Tādējādi nav atbilstošu valsts tiesību normu, kas attiektos uz līgumsaistībām un ārpuslīgumiskām saistībām, uz kurām atsaucas lietas dalībnieki.

E: Atbilstošās Savienības tiesību normas

18. Briseles I bis regulas 13. pantā ir noteikts:

“1. *Attiecībā uz atbildības apdrošināšanu apdrošinātāju – ja to ļauj attiecīgās tiesas tiesību akti – var arī piesaistīt prasībai, ko pret apdrošināto cēlusi cietusī puse.*

2. *Šīs regulas 10., 11. un 12. pantu piemēro prasībām, ko cietusī puse cēlusi tieši pret apdrošinātāju, ja šādas tiešas prasības ir atļautas.*

3. *Ja tiesību akti, kas reglamentē šādas tiešas prasības, nosaka, ka apdrošinājuma ņēmēju vai apdrošināto var piesaistīt kā pusi prasībā, viņi ir tās pašas tiesas jurisdikcijā.”*

19. Lietā C-340/16 *Kabeg* (spriedums, 2017. gada 20. jūlijs, EU:C:2017:576) Tiesai tika uzdots jautājums, vai darba devēju, kurš ir apmaksājis cietušajai pusei slimības atvaļinājumu, var uzskatīt par “vājāko pusi” (Briseles I regulas 13. apsvēruma) salīdzinājumā ar trešās personas atbildības apdrošinātāju, lai atsauktos uz Briseles I regulas 3. iedaļas noteikumiem par jurisdikciju. Ģenerālvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*] savos secinājumos (2017. gada 18. maijs, EU:C:2017:396) pievērsās jautājumam, vai šo var uzskatīt par “lietu, kas saistīta

ar apdrošināšanu”. Viņš secināja, ka [šis] jēdziens ir jāinterpretē autonomi un vienādi. Ir jāņem vērā tiesības; citiem vārdiem sakot, ir jāaplūko pret konkrēto atbildētāju celtās prasības cēlonis (secinājumu 36. punkts). Viņš ir secinājis, ka lieta ietilpst 3. iedaļas piemērošanas jomā, “*ja tā ir saistīta ar tiesībām un pienākumiem, kas izriet no apdrošināšanas attiecībām*” (39. punkts) [oriģ. 6. lpp.]. Tiesa spriedumā tieši nav aplūkojusi nedz to, kādā mērā prasībai ir jābūt celtai par “lietu, kas saistīta ar apdrošināšanu”, lai tā ietilptu 3. iedaļas piemērošanas jomā, nedz arī izskaidrojusi, kas tiek saprasts ar jēdzienu “lieta, kas saistīta ar apdrošināšanu”.

20. Tomēr lietā *Kabeg* Tiesa ir izdarījusi šādus secinājumus: 1) jēdziens “*vājākā puse*” lietās, kas attiecas uz apdrošināšanu, ir plašāks nekā lietās, kas saistītas ar līgumiem, kuri noslēgti ar patērētājiem, vai individuālo darba līgumu jomā (sprieduma 32. punkts); 2) darba devēji, kuri ir pārņēmuši darbinieka tiesības uz kompensāciju, var tikt uzskatīti par personām, kurām ir nodarīti zaudējumi Regulas 3. iedaļas izpratnē, neatkarīgi no šo personu juridiskās formas un lieluma; 3) attiecīgais darba devējs var tikt uzskatīts par “*vājāko pusi*” attiecībā uz apdrošinātāju; un no tā izriet, ka 4) “[...] *darba devējs, kas ir pārņēmis tāda darbinieka tiesības, kurš ir cietušais ceļu satiksmes negadījumā un kuram tas ir saglabājis darba samaksu, var kā “cietusī puse” iesūdzēt transportlīdzekļa, kas ir iesaistīts šajā negadījumā, apdrošinātāju tās dalībvalsts tiesās, kurā tas ir reģistrēts, ja tieša prasība ir atļauta.*” (37. punkts).
21. Lietā *Keefe* Tiesai nebija nepieciešamības izskatīt uzdotos jautājumus un ģenerālvokātam netika lūgts sniegt secinājumus.
22. Tiesa ir izvērtējusi jēdziena “*cietusī puse*” nozīmi Briseles I regulas 11. panta izpratnē (Briseles I bis regulas 13. pants) un to interpretējusi tādējādi, ka tas attiecas “*ne tikai uz personu, kas tieši ir cietusi zaudējumus, bet arī uz personu, kurai zaudējumi ir radušies netieši*”, skat. *Vorarlberger Gebietskrankenkasse*, lieta C-347/08 (spriedums, 2009. gada 17. septembris, EU:C:2009:561), 25. punkts. Tiesa nav aplūkojusi, vai personas trešā prasītāja un ceturtās prasītājas statusā atbilst šiem kritērijiem, kas var izraisīt nepieciešamību izvērtēt jēdziena “*zaudējumi*” nozīmi.

F: Lietas dalībnieku argumentu īss izklāsts

23. Prasītāji apgalvo, ka:
 - a. Saskaņā ar *Keefe* spriedumā nostiprināto Anglijas [tiesu] judikatūru, prasītājs, celdams prasību pret apdrošinātāju, kura domicils atrodas ārvalstī, varot [kā līdzatbildētāju] piesaistīt apdrošināto, kura domicils atrodas ārvalstī.
 - b. Ja prasītājs tam nodarīto kaitējumu un no tā izrietošos zaudējumus prasa piedzīt gan no apdrošinātāja, gan no apdrošinātā, apdrošinātā piesaistīšana prasībai pret apdrošinātāju atbilstot [šo normu]

teleoloģiskajai interpretācijai lietā *Keefe* izklāstīto iemeslu dēļ.
[oriģ. 7. lpp.]

- c. Saskaņā ar 13. panta 3. punktu esot jāievēro tikai viens nosacījums, proti, lai apdrošinātās personas piesaistīšana pret apdrošinātāju celtajā tiešajā prasībā būtu paredzēta tiesību aktos, kas reglamentē šādu prasību celšanu, šajā gadījumā – Spānijas tiesību aktos.
 - d. Attiecībā uz trešo un ceturto prasītāju, – ņemot vērā, ka nav pierādījumu par viņu statusu saskaņā ar piemērojamo tiesību normām, – esot jāpieņem, ka viņiem ir delikta prasība pret pirmo atbildētāju, un tādējādi šajā nolūkā viņi esot jāuzskata par “cietušajām pusēm”.
24. Pirmā atbildētāja apgalvo, ka:
- a. Nevienam no prasītājiem neesot tiesību atsaukties uz jurisdikciju saskaņā ar 13. panta 3. pantu. Atkāpes no vispārējā noteikuma, ka prasība ir jāceļ tiesā pēc atbildētāja dzīvesvietas (domicila), esot jāinterpretē šauri un pēc to jēgas un mērķa, un 3. iedaļa attiecoties tikai uz prasībām lietās, kas saistītas ar apdrošināšanu.
 - b. Prasītāju prasības attiecoties uz kaitējumu un no tā izrietošajiem zaudējumiem, kas nodarīti ar it kā nolaidīgi veiktu mākslīgās apaugļošanas procedūru. Šādas [prasības] neesot uzskatāmas par lietu, kas saistīta ar apdrošināšanu, un tās par šādu lietu nekļūst tādēļ vien, ka tās tiek izvirzītas tajā pašā tiešajā prasībā, kas ir celta pret apdrošinātāju.
 - c. Turklāt trešo un ceturto prasītāju nevarot uzskatīt par “cietušajām pusēm”, jo šis jēdziens esot jāinterpretē nevis atkarībā no piemērojamām tiesībām, bet gan autonomi tādā situācijā [kā šajā lietā aplūkotā], kad vienīgais zaudējumu rašanās pamats ir fakts, ka [trešā un ceturtais prasītājs] ieņemšanas laikā izmantoto mākslīgās apaugļošanas metožu rezultātā, – bez kurām viņi nebūtu piedzimuši, – viņiem abiem ir iedzimta cistiskā fibroze.

G: Iemesli, kādēļ Tiesa tiek lūgta sniegt prejudiciālu nolēmumu

25. Ar jautājumiem, kas uzdoti šajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, tiek izvirzītas trīs dažādas problēmas:
- a) ja cietusī puse iesūdz pārkāpēja (“*tortfeasor*”) apdrošinātāju dalībvalstī, kurā atrodas cietušās puses domicils saskaņā ar Briseles I bis regulas 13. panta 2. punktu, vai saskaņā ar Briseles I bis regulas 13. panta 3. punktu cietusī puse var piesaistīt [kā līdzatbildētāju] iespējamo pārkāpēju šādai prasībai, ja prasība pret iespējamo pārkāpēju neattiecas uz “lietu, kas saistīta ar apdrošināšanu”? (**1. problēma**);

- b) ko nozīmē “lieta, kas saistīta ar apdrošināšanu” Briseles I bis regulas 3. iedaļas izpratnē? (**2. problēma**); un [**oriģ. 8. lpp.**]
- c) vai trešo un ceturto prasītāju šajā lietā var uzskatīt par “cietušajām pusēm” Briseles I bis regulas 13. panta 2. punkta izpratnē? (**3. problēma**).
26. Jautājumi, kas saistīti ar **1. problēmu** (jautājumi a) un c)) Tiesai ir uzdoti šādu iemeslu dēļ:
- a) Lietā *FBTO Schadeverzekeringen*, C-463/06 (spriedums, 2007. gada 13. decembris, EU:C:2007:792) Tiesa apstiprināja, ka saskaņā ar Briseles I regulas 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu (Briseles I bis regulas 11. panta 1. punkta b) apakšpunkts) apdrošinājuma ņēmējs var iesūdzēt savu apdrošinātāju [tiesā tajā] dalībvalstī, kurā atrodas apdrošinājuma ņēmēja domicils, pat ja apdrošinātāja domicils atrodas citā dalībvalstī, ar nosacījumu, ka šādas tiešas prasījuma tiesības ir atļautas saskaņā ar apdrošinājuma līgumu regulējošajiem tiesību aktiem;
- b) Lietā *Keefe* Anglijas *Court of Appeal* (Apelācijas tiesa) bija jāizlemj, vai cietusī puse, kurai bija tiesības celt prasību un kura bija cēlusi prasību pret iespējamā pārkāpēja apdrošinātāju dalībvalstī, kurā atrodas cietušās puses domicils (saskaņā ar Briseles I regulas 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu), var kā līdzatbildētāju piesaistīt arī iespējamo pārkāpēju tai pašai tiešai prasībai pret apdrošinātāju saskaņā ar Regulas “Brisele I” 11. panta 3. punktu (Briseles I bis regulas 13. panta 3. punkts). *Court of Appeal* nolēma, ka cietusī puse var piesaistīt prasību pret iespējamo pārkāpēju tiešai prasībai pret apdrošinātāju, pat ja iespējamā pārkāpēja domicils atrodas citā dalībvalstī (ar nosacījumu, ka pārkāpēja piesaistīšana prasībai pret apdrošinātāju ir paredzētas pārkāpumu regulējošos tiesību aktos) un – apstākļi, kas ir svarīgs pašreizējās lietas apstākļos, – pat ja strīds ar iespējamo pārkāpēju nav lieta, kas saistīta ar apdrošināšanu;
- c) *Court of Appeal* lēmuma pamatojums lietā *Keefe* [...] bija šāds:
- i) Saskaņā ar *FBTO Schadeverzekeringen* [spriedumu], lai iesūdzētu apdrošinātāju tieši dalībvalstī, kurā atrodas apdrošinājuma ņēmēja domicils, – gadījumos, kad apdrošinātāja domicils atrodas citā valstī, – saskaņā ar Briseles I regulas 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu nav nepieciešams strīds par apdrošināšanas polises noteikumiem;
- ii) Briseles I regulas 11. panta 2. punkts (Briseles I bis regulas 13. panta 2. punkts) ļauj “cietušajai pusei” celt prasību pret pārkāpēja apdrošinātāju dalībvalstī, kurā atrodas cietušās puses domicils (gadījumos, kad apdrošinātāja domicils atrodas citā valstī);
- iii) Briseles I regulas 11. panta 3. punkts ļauj cietušajai pusei piesaistīt pārkāpēju tiešai prasībai pret iespējamā pārkāpēja apdrošinātāju (saskaņā ar Briseles I regulas 11. panta 2. punktu) cietušās puses

dalībvalstī, pat ja iespējamā pārkāpēja domicils atrodas citā valstī, ja vien to atļauj tiesību akti, kas reglamentē tieša prasījuma tiesības pret apdrošinātāju; [orig. 9. lpp.]

- iv) Lai apdrošinājumaņēmējs varētu tieši iesūdzēt apdrošinātāju, saskaņā ar Briseles I regulas 9. panta 1. punkta b) apakšpunktu netiek prasīts, lai strīds attiektos uz apdrošināšanas polisi – kā tas ir apstiprināts lietā *FBTO Schadeverzekeringen* –, līdz ar to, pirms iespējamā pārkāpēja piesaistīšanas saskaņā ar Briseles I regulas 11. panta 3. punktu, nav pamata prasīt, lai pastāvētu strīds par apdrošināšanas polisi; un
- v) *Court of Appeal* uzskatīja, ka viņu sniegtā Briseles I regulas 11. panta 3. punkta interpretācija atbilda mērķiem, kas izvirzīti Briseles I regulas 13. apsvērumā (vājākās puses aizsardzība) un 15. apsvērumā (samazināt iespējamību, ka divās dalībvalstīs tiks pieņemti nesavienojami spriedumi) (Briseles I bis regulas 18. un 21. apsvērumi).
- d) Lietā *Kabeg*, pauzdams viedokli, kas, iespējams, ir pretrunā Anglijas *Court of Appeal* lēmumam lietā *Keefe*, ģenerālvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*] uzsvēra, ka visiem Briseles I regulas 3. iedaļas pantiem ir jāattiecas uz lietu, kas saistīta ar apdrošināšanu. Sniedzot secinājumus, ģenerālvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*] ņēma vērā Briseles I regulas 11. apsvērumu (Briseles I bis regulas 15. apsvērumi), atbilstoši kuram jurisdikcijas noteikumiem ir jābūt ļoti paredzamiem un, lai to panāktu, ir svarīgi, lai izņēmumi no vispārējā noteikuma, saskaņā ar kuru prasība pret atbildētāju ir jāceļ viņa domicila dalībvalsts tiesā, tiktu interpretēti šauri;
- e) Nebūt nav skaidrs, ka Tiesa lietā *FBTO Schadeverzekeringen* – kā to ir uzskatījusi *Court of Appeal* lietā *Keefe* – neesot prasījusi, ka, lai piemērotu Briseles I regulas 11. panta 2. punktu, ir jābūt strīdam par apdrošināšanas līgumu. Tiesa ir noraidījusi apgalvojumu, ka tiešas prasības, kas celta pret apdrošinātāju, klasifikācija saskaņā ar Vācijas deliktu tiesībām būtu izšķirošais elements jautājumā, vai apdrošinātāju var iesūdzēt cietušās puses dalībvalstī, atzīmējama, ka tas ir atkarīgs no tā, vai prasība pret apdrošinātāju kopumā attiecas uz jautājumiem, kas saistīti ar apdrošināšanu. *Court of Appeal* viedoklis, ka atbilstoši Tiesas sprieduma lietā *FBTO Schadeverzekeringen* cietusī puse var iesūdzēt apdrošinātāju saskaņā ar Briseles I regulas 11. panta 2. punktu arī tad, ja prasība pret apdrošinātāju neattiecas uz “lietu, kas saistīta ar apdrošināšanu”, var būt balstīts uz atšķirīgu viedokli par to, kas tiek saprasts ar jēdzienu “lieta, kas saistīta ar apdrošināšanu” (skat. **2. problēmu** zemāk);
- f) *Keefe* lietā *Supreme Court* atļāva atbildētājam – iespējamajam pārkāpējam, pret kuru ir vērsta ārpuslīgumiskā atbildība – pārsūdzēt *Court of Appeal* lēmumu. Pirms izskatīt šo sūdzību, *Supreme Court* uzdeva jautājumus Tiesai. Viens no jautājumiem tika uzdots par to, vai ir nepieciešams, lai cietušās puses prasība pret iespējamo pārkāpēju ietvertu lietu, kas saistīta ar

apdrošināšanu, lai saskaņā ar Briseles I regulas 11. panta 3. punktu būtu iespējams piesaistīt prasību pret iespējamo pārkāpēju prasībai, kas celta tieši pret iespējamā pārkāpēja apdrošinātāju saskaņā ar Briseles I regulas 13. panta 2. punktu (katrā atsevišķā gadījumā cietušās puses dalībvalstī). [...]. Tajā lietā *Supreme Court* iesniegtā apelācija tika atsaukts pirms Tiesa bija izskatījusi *Supreme Court* uzdotos jautājumus; un

- g) nav skaidrs, kuru no Briseles I bis regulas 3. iedaļas pamatā esošajiem mērķiem un nolūkiem būtu pareizāk izvēlēties, un, lai atbildētu uz šo jautājumu, ir vēlams iegūt skaidrojumu no Tiesas. [oriģ. 10. lpp.]

27. Jautājums, kas saistīts ar **2. problēmu ((b) jautājums)**:

- a) Šķiet, ka lietā *Kabeg* ģenerālvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*] ir uzskatījis, ka “lieta, kas saistīta ar apdrošināšanu” nozīmē, ka attiecīgajai prasībai ir jāattiecas uz tiesībām un pienākumiem, kas izriet no apdrošināšanas līguma; netiek prasīts, lai būtu strīds attiecībā uz apdrošināšanas polisi. Ģenerālvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] secinājumi lietā *Kabeg* tika sniegti apstākļos, kuros pret apdrošinātāju bija celta tieša prasība saskaņā ar Briseles I regulas 11. panta 2. punktu. Ģenerālvokāts M. Bobeks [*M. Bobek*] uzskatīja, ka nosacījums, ka prasībai pret apdrošinātāju ir jāattiecas uz “lietu, kas saistīta ar apdrošināšanu”, ir ticis izpildīts tādēļ vien, ka prasība pret apdrošinātāju satur jautājumus par šī apdrošinātāja tiesībām un pienākumiem saskaņā ar apdrošināšanas polisi. Mazāk skaidrs ir tas, kā prasība pret iespējamo pārkāpēju, – proti, saskaņā ar apdrošināšanas polisi apdrošināto personu, kuru lūdz piesaistīt tiešai prasībai pret apdrošinātāju, – varētu attiekties uz “lietu, kas saistīta ar apdrošināšanu”;
- b) pirmais jautājums, kuru *Supreme Court* uzdeva Tiesai (skat. iepriekš 14. punkta a) apakšpunktu) pieļāva, ka “lieta, kas saistīta ar apdrošināšanu” var nozīmēt – pretēji ģenerālvokāta M. Bobeka [*M. Bobek*] viedoklim lietā *Kabeg* –, ka strīdam ir jāskar jautājumi par apdrošināšanas polises spēkā esamību vai sekām;
- c) tādējādi Tiesa tiek lūgta sniegt skaidrojumu par tāda nosacījuma raksturu un tvērumu, saskaņā ar kuru, lai piemērotu Briseles I bis regulas 3. iedaļu, prasībai ir jāattiecas uz “lietu, kas saistīta ar apdrošināšanu”, un it īpaši situācijā, kad cietusī puse, kura tieši ceļ prasību pret apdrošinātāju saskaņā ar Briseles I bis regulas 13. panta 2. punktu savā dalībvalstī, vēlas saskaņā ar Briseles I bis regulas 13. panta 3. punktu prasībai piesaistīt prasību pret iespējamo pārkāpēju, kura domicils atrodas citā valstī.

28. Jautājums, kas saistīts ar **3. problēmu ((d) jautājums)**:

- a) šajā prasībā prasītāji apgalvo, ka pirmā atbildētāja esot nolaidīgi veikusi neauglības ārstēšanas procedūru pirmajai prasītājai un otrajam prasītājam, un tā rezultātā trešais prasītājs un ceturtais prasītāja ir piedzimuši ar cistisko fibrozi;

- b) prasītāji apgalvo, ka pirmās atbildētājas nolaidīgā rīcība izrietot no tā, ka donores olšūnas un otrā prasītāja spermas kombinācija ir izraisījusi mutāciju, kā rezultātā trešajam prasītājam un ceturtajai prasītājai ir iedzimta cistiskā fibroze. Prasītāji apgalvo, ka pirmajai atbildētājai esot bijis jāpārbauda olšūnas donore, lai pārliecinātos, ka viņas olšūnas DNS kombinācijā ar otrā prasītāja spermas DNS neizraisīs mutāciju, kuras rezultātā trešais prasītājs un ceturtais prasītāja ir piedzimuši ar cistisko fibrozi;
- c) ja nebūtu pieļauta iespējamā nolaidība, trešais prasītājs un ceturtais prasītāja nebūtu dzimuši; proti, trešais prasītājs un ceturtais prasītāja esot nākuši pasaulē, vienīgi pateicoties kombinācijai, kurā ir izmantota otrā prasītāja sperma un donores olšūnas, un šī kombinācija esot uzskatāma par pirmās atbildētājas nolaidīgu rīcību; un **[orig. 11. lpp.]**
- d) šādos apstākļos neesot skaidrs, vai trešo un ceturto prasītāju var pienācīgi uzskatīt par “cietušajām pusēm” Briseles I bis regulas 13. panta 2. punkta izpratnē. Ja trešais prasītājs un ceturtais prasītāja nav cietušās puses saskaņā ar Briseles I bis regulas 13. panta 2. punktu, tad pirmšķietami viņi nevar iesūdzēt [tiesā] pirmās atbildētājas apdrošinātāju Anglijā un attiecīgi saskaņā ar Briseles I bis regulas 13. panta 3. punktu nevar piesaistīt prasībai pirmo atbildētāju.
29. Līdz ar to *Queen’s Bench Division (Birmingham District Registry) of the High Court*, uzdod Tiesai šādus pielikumā ietvertos jautājumus:

PIELIKUMS

Eiropas Savienības Tiesai uzdotie jautājumi

- a. Vai saskaņā ar Briseles I bis regulas Nr. 1215/2012 13. panta 3. punktu tiek prasīts, lai prasības, uz kuru cietusī puse atsaucas, celdama prasību pret apdrošinājumaņēmēju/apdrošināto, pamats attiektos uz lietu, kas saistīta ar apdrošināšanu?
- b. Ja atbilde uz a) jautājumu ir apstiprinoša, vai ar to, ka prasība, ko cietusī puse vēlas celt pret apdrošinājumaņēmēju/apdrošināto, izriet no tiem pašiem faktiem, kas ir pret apdrošinātāju celtās tiesās prasības pamatā, un šī prasība tiek celta tajā pašā tiesvedībā, kas ir vērsta pret apdrošinātāju, pietiek, lai secinātu, ka cietušās puses prasība ir lieta, kas saistīta ar apdrošināšanu?
- c. Ja atbilde uz a) jautājumu ir noliedzīga, vai pietiek ar to, ka apdrošinātā piesaistīšana tiesai prasībai pret apdrošinātāju ir paredzēta tiesību aktos, kas reglamentē tiešu prasību celšanu pret apdrošinātāju?
- d. Vai uz personu, kas ir dzimusi mākslīgās apaugļošanas procedūru veikšanas rezultātā, attiecas jēdziens “cietusī puse” 13. panta 2. punkta izpratnē situācijā, kad šāda persona vēlas celt prasību par nolaidību, kas it kā ir

pieļauta šīs personas ieņemšanas nolūkos veiktajās mākslīgās apaugļošanas procedūrās? [oriģ. 12. lpp.]

DARBBA VERSIJA